
Arviointikertomus 2018

Parkanon kaupunki

Sisällysluettelo

1 Tarkastuslautakunnan toiminta.....	3
1.1 Kokoonpano	3
1.2 Tehtävät	3
1.3 Yhteys tilintarkastajaan	4
1.4 Toimintamuodot	4
2 Tavoitteiden toteutuminen sekä toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi.....	6
2.1 Kaupunginhallitus.....	6
2.1.1 Parkanon kaupungin visio	6
2.1.2 Elinvoiman lisääminen	7
2.1.3 Henkilöstöhallinto	8
2.1.4 Tietosuoja-asetusten velvoitteet, käytänteet ja ohjeistukset	10
2.1.5 ICT-palvelut	11
2.2 Perusturvalautakunta	11
2.3 Sivistyslautakunta	14
2.4 Tekninen lautakunta	15
2.5 Rakennus- ja ympäristölautakunta.....	16
3 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.....	19
4 Kuntakonsernin toiminta ja talous	21
4.1 Parkanon kaupukikonserni	21
4.2 Kehitys-Parkki Oy.....	22
4.3 Lupinet Oy	22
4.4 Parkanon Jäähalli Oy.....	23
4.5 Parkanon kaupungin vuokratalot Oy	23
5 Vuoden 2017 arviointikertomuksen havainnot	24
6 Tarkastuslautakunnan muut havainnot ja yhteenveto	25

1 Tarkastuslautakunnan toiminta

1.1 Kokoonpano

Kuntalain 121.1 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 valinnut toimikaudeksi 2017-2021 tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet (KV 54 §/2017) ja jäsenten osallistuminen tilivuoden 2018 kokouksiin.

Varsinaiset jäsenet

Uotila, Jyrki (pj)	(10)
Humala, Martti (varapj)	(4)
Kivioja, Mikko	(4)
Niiranen, Taina	(0)
Sälkänmäki, Mira	(8)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Salminen, Soile	(0)
Syngelmä, Ville	(5)
Suomilampi, Seija	(0)
Raiskio, Vesa	(10)
Janne Penttilä	(0)

Tarkastuslautakunnan jäsenillä on ollut seuraavat ns. pysyvät esteellisyydet: Mikko Kivioja on rakennus- ja ympäristölautakunnan varajäsen. Janne Penttilä on perusturvalautakunnan varsinainen jäsen. Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

1.2 Tehtävät

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kunta täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5 §).

1.3 Yhteys tilintarkastajaan

Kaupunki kilpailutti tilintarkastuksen keväällä 2017 ja valtuusto valitsi uudeksi tilintarkastusyhteisöksi BDO Auditor Oy:n aikavälille 12.6.2017-2018 ja käytti sopimuksessa ollutta optiota vuosille 2019-2022.

Kaupungin tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy vastuullisena tilintarkastajanaan JHT Vesa Keso, joka on toiminut myös tarkastuslautakunnan sihteerinä ja pöytäkirjanpitäjänä.

1.4 Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kokouksissaan kuntalain ja tarkastussäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2018 erikseen sovitun kokousaikataulun ja työsuunnitelman mukaisesti. Kokouksissa on saatu selvityksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Hallintosääntö 76 §:n mukaan tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päätäessä.

Kokouksissa on ollut kuultavina kaupunginjohtaja, kehitysjohtaja, tekninen johtaja, perusturva-johtaja, Kolmostien Terveys Oy:n toimitusjohtaja, sivistysjohtaja, kaupunginsihteerin, henkilöstösihteerin, koulukampuksen projektipäällikkö/ markkinointiryhmän puheenjohtaja, vapaa-ajanohjaajat sekä teknisen toimen työpäälliköt.

Vuoden 2018 arviointityöhön liittyen tarkastuslautakunta on tehnyt tutustumiskäynnit Kallion päiväkotiin, koulukampustyömaalle ja jäteveden puhdistamolle. Lisäksi Kihniön tarkastuslautakunta kävi toukokuussa vierailulla Parkanossa keskustelemassa yhteisistä asioista.

2 Tavoitteiden toteutuminen sekä toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi

2.1 Kaupunginhallitus

2.1.1 Parkanon kaupungin visio

Parkanon kaupunginvaltuuston määrittelemä visio on:

- Parkano tunnetaan rohkeita avauksia tekevänä paikkakuntana, jossa tartutaan toimeen ja järjestetään asiat parhain päin
- Parkano on Tampereen ja Seinäjoen välisen Suomen elinvoimaisin keskus, joka houkuttaa asukkaita ja luo uusia työpaikkoja
- Parkano tarjoaa viihtyisän asuinympäristön sekä mahdollisuuden vaikuttaa ja osallistua aktiivisesti
- Laadukkaista palveluista huolehditaan luomalla uusia toimintamalleja ja uudenlaista kumppanuutta

Kaupunginvaltuuston määrittelemät arvot ovat:

1. Tehdään yhdessä ja haetaan kumppanuuksia
2. Ollaan ennakkoluulottomia ja tartutaan toimeen
3. Toimitaan avoimesti ja yksilöä sekä yhteistyökumppaneita arvostaen

Kaupungin vision toteuttamista ja toiminnan kehittämistä varten on asetettu kolme painopistettä:

- Elinvoima ja elinkeinojen kehittäminen
- Asumisviihtyvyys ja osallisuus
- Hyvät palvelut

Kullekin painopisteelle on asetettu omat tavoitteet. Lisäksi kaupungin yleiset tavoitteet ohjaavat koko kaupungin toimintaa ja hallintokuntien tavoitteiden asettamista. Tavoitteiden ja määrärahaesitysten tulee olla linjassa siten, että tavoitteiden saavuttaminen on mahdollista. Ta-

voitteet tulee yksilöidä niin selkeästi, että tavoitteiden toteutuminen voidaan todentaa ja arvioida. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen seuranta tulee järjestää käyttämällä mittareita ja tunnuslukuja.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 29.5.2017 uuden organisaation ja hallintosäännön. Hallintosääntöä on tarkennettu vuoden 2018 aikana seuraavasti:

Muutos § 21, § 22, § 36, § 157, § 160, § 171 (KV 23.4.2018 § 17) ...Voimaantulo 23.4.2018

Muutos § 25, § 47, § 36 (KV 29.10.2018 § 64) ...Voimaantulo 29.10.2018

Muutos § 36, § 157 (KV 17.12.2018 § 83)...Voimaantulo 17.12.2018

Kaupunginhallituksen esittämien strategisten tavoitteiden toteutumisten esittäminen on puutteellista. Strategian toteutumisen seurannan kannalta on suositeltavaa, että tavoitteiden toteutumisen raportointitapa on selkeästi päätetty ja siten arvioitavissa.

2.1.2 Elinvoiman lisääminen

Kaupungin uudessa organisaatiossa on kaupungin elinvoiman edistämiseksi perustettu elinvoimatoimikunta. Uudessa hallintosäännössä 27 § on määritelty elinvoimatoimikunnan kokoonpano ja tehtävät: vastaa elinkeinoasioiden valmistelusta, vastaa maankäyttöön liittyvien asioiden valmistelusta, vastaa kaupungin strategia-asiakirjan valmistelusta, vastaa markkinointiasioiden valmistelusta ja vastaa kaupungin vetovoimaisuutta lisäävien toimenpiteiden valmistelusta.

Tarkastuslautakunta tutustui elinvoimatoimikunnan tehtäviin ja tavoitteisiin kaupunginjohtajan ja elinvoimatoimikunnan puheenjohtajan selontekojen pohjalta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että toimikunnan valinnassa ei ole edelleenkään noudatettu tasa-arvolain vaatimuksia. Toimikunnan jäsenten ja varajäsenten valinnassa tulee noudattaa tasa-arvovaatimusta, jonka mukaan kumpaakin sukupuolta tulee olla edustettuna vähintään 40 %. Kaupunginhallitus on päätöksellään 155§/2017 valinnut elinvoimatoimikunnan jäseniksi kuusi miestä ja yhden naisen. Varajäseniksi valittiin myös kuusi miestä ja yksi nainen. Tähän liittyen kaupunginhallitus on antanut asiasta selvityksen 22.1.2018.

Tarkastuslautakunta tutustui kaupungin markkinointistrategiaan ja -toimintaan kaupunginjohdajan ja markkinointityöryhmän puheenjohtajan selvityksellä. Kehitys-Parkki Oy:llä on keskeinen asema markkinointityössä.

2.1.3 Henkilöstöhallinto

Henkilöstöjaosto on päättävä elin henkilöstöasioissa. Henkilöstöjaoston tehtävänä on kehittää kaupungin henkilöstörakennetta.

Henkilöstöjaoston esittelijänä toimii 1.5.2018 lähtien kehitysjohtaja. Henkilöstöasiat valmistellee henkilöstösihteeri yhteistyössä kehitysjohtajan kanssa. Henkilöstöasioiden yleisjohto kuuluu kehitysjohtajalle.

Kaupungin talousarvion yleisissä tavoitteissa on mainittu henkilöstön hyvinvointi. Jokaisen hallinnonalan tavoitteisiin on kirjattu riittävä, ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö. Kaupunki on teettänyt vuosina 2013 ja 2015 työhyvinvointitutkimuksen. Viimeisin työhyvinvointitutkimus tehtiin loka-marraskuussa 2018. Kysely oli toimitettu 233 työntekijälle, joista vastasi 159 työntekijää. Vastausprosentti oli 68 %, mikä oli sama kuin vuonna 2015.

Tarkastuslautakunnan saamien selvitysten mukaan tutkimuksen tuloksia on hyödynnetty ja laadittu erilaisia toimenpide-esityksiä toimintayksiköittäin.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kokonaisuutena työhyvinvointitutkimus osoittaa tapahtuneen myönteistä kehitystä edellisestä tutkimuksesta. Viime aikojen hallinnon tukipalveluissa tehtyjen organisaatiomuutosten vaikutus näkyy kriittisyytenä tutkimuksessa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota määrällisesti ja laadullisesti riittävään raportointiin aina valtuustolle asti kuten on tehty edellisten tutkimustenkin osalta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvä johtaminen ja hyvä henkilöhallinto ovat keskeisiä asioita pyrittäessä tulokselliseen toimintaan.

Talousarviovuonna 2018 on suoritettu loppuun TVA-järjestelmän päivitys. Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan alle 10 % lisäykset palkassa voi hyväksyä palkka-asiamies ja tämän ylittävistä päättää henkilöstöjaosto. Vuoden 2018 talousarvioon vaikutti vielä merkittävästi KiKy-sopimus. KiKy-sopimus sisälsi lisäksi työaikaan sekä lomarahojen leikkauksen 30 %.

Tarkastuslautakunta toteaa, että KiKy-sopimuksen mukaisten toimien toteuttamiseen on kiinnitetty huomiota.

Sivutoimilupiin liittyvä ohjeistus on uusittu keväällä 2018. Sivutoimi-ilmoitukset ja sivutoimiluvat on päivitetty vuoden 2018 aikana.

Henkilöstön rekrytointi on keskeinen osa tuloksellisuutta ja lisäksi kaupungin palkkapolitiikalla on merkitystä tuloksellisuuteen ja taloudellisuuteen.

Tarkastuslautakunta tutustui kaupungin rekrytointitoimintaan. Lautakunnalle esiteltiin julkisessa haussa tehdyt vakituiset ja määräaikaiset rekrytoinnit vuonna 2018. Vakituksia rekrytointeja oli yhteensä 27 ja määräaikaisia 9. Muita erilaisia ja eri kestoisia määräaikaisia työsopimuksia oli tehty yli 700.

Hallintosäännön 36 § viranhaltijoiden toimivalta kohdassa 13 määritellään tilapäisen viranhaltijan ja työntekijän ottamisesta.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota koeaikojen erilaisiin pituuksiin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan varahenkilöiden saannin varmistamiseksi olisi hyvä olla osasto-kohtainen järjestelmä.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota määräaikaisten työsopimusten ketjutuksiin.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan on tärkeää, että rekrytointiin laaditaan selkeä koko kaupunkia koskeva ohjeistus.

Henkilöstöraportti

Henkilöstöraportissa kuvataan Parkanon kaupungin keskeiset vuoden 2018 henkilöstötiedot KT:n henkilöstövoimavarojen arviointi- viitekehystä mukaillen. Henkilöstövoimavarojen arvioinnin perustana ovat kunta- ja palvelustrategiat sekä henkilöstöön liittyvät tavoitteet.

Henkilöstövoimavaroja kuvaavia tunnuslukuja käytetään mm. resurssien arvioinnissa, henkilöstösuunnittelussa, henkilöstötoimintojen kehittämässä ja toiminnan johtamisessa. Keväällä 2018 on otettu käyttöön uudistettu varhaisen välittämisen malli.

Raporttia selostivat lautakunnalle kehitysjohtaja ja henkilöstösihteeri.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2018 henkilöstöraportti on laadittu kattavasti. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota mm. organisaatiomuutosten yhteydessä tehtyihin ympäristöntarkastajan ja rakennustarkastajan siirtämiseen hallinnon tukipalveluiden alaisuuteen.

*Tarkastuslautakunta toteaa, että työhyvinvointitutkimuksen mukaan henkilöstö on osaa-
vaa, motivoitunutta ja halukasta kehittämään omaa osaamistaan, organisaatiotaan sekä
toimintatapojaan. Lautakunta kiinnittää huomiota siihen, millä tavalla kerätään henki-
löstöltä aloitteita ja ideoita.*

2.1.4 Tietosuoja-asetusten velvoitteet, käytänteet ja ohjeistukset

Euroopan unionin yleistä tietosuoja-asetusta on sovellettu kansallisesti 25.5.2018 alkaen. Asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sitä kautta yksityisyyteen toteutuu. Tietosuoja-asetus asettaa uusia velvoitteita kaupungille rekisterinpitäjänä. Rekisterinpitäjä on vastuussa siitä, että se toteuttaa tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, joilla varmistetaan ja myös osoitetaan, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetuksen vaatimuksia.

Kaupunginhallitus on 5.11.2018 § 214 käsitellyt ja hyväksynyt tietosuoja-asetuksen vaatimat toimenpiteet ja ohjeet.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunki on tällä päätöksellä täyttänyt tietosuoja-asetuksen vaatimukset.

2.1.5 ICT-palvelut

ICT-palvelut sisältävät alakohdat ICT-palvelut, atk-verkko, palvelimet ja teleoperaattorit. ICT-palvelujen tehtävänä on järjestää tietoteknisiä palveluja sekä varmistaa kaupungin tietoteknisten järjestelmien toimivuus ja ajanmukaisuus.

Tietotekniikan ehkä kuvaavimpana volyymitietona voidaan pitää työasemien määrän kehitystä, mikä on ollut noin 20 työaseman/kannettavan lisääntymisenä vuodessa. Työasemia on yhteensä noin 450 kappaletta.

Tavoitteena on kehittää toimintojen huoltovarmuutta ja selvittää kuntayhteistyöhön ja ostopalveluihin liittyviä toimintamalleja.

Tilinpäätöksen mukaan toteutumiseen liittyvät investoinnit tehdään samalla aikataululla kuin koulukampus Kaarna valmistuu vuonna 2019.

Tavoite kuntayhteistyöstä ei ole toteutunut.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tietohallinnon kokonaiskustannusten kehityksen seurantaan.

2.2 Perusturvalautakunta

Perusturvapalveluiden toiminta-ajatuksena on turvata yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan kanssa kuntalaisille kaupungin voimavaroja vastaavat laadukkaat sosiaali- ja terveystyöpalvelut niitä itse järjestämällä tai palveluja hankkimalla.

Lautakunnan toiminnan kuvaus

Yhteistoiminta-alueen Parkano-Kihniö sosiaali- ja terveystyöpalveluiden järjestämisen valmistelun ja toimeenpanovastuu on yhteisellä perusturvalautakunnalla. Parkanon kaupunki vastuukuntana hoitaa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystyötoimen kunnille kuuluvat viranomaistehtävät.

Kokonaisluokituksen keskeiset tavoitteet:

- Asiakslähtöisten, vaikuttavien ja kustannustehokkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen tuottaminen Parkanossa hyödyntämällä muualla toimiviksi havaittuja toimintatapoja ja hyviä käytäntöjä sekä täysin uusia innovaatioita
- Palvelurakenteen tasapainoinen ylläpito ja kehittäminen julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä
- Lähipalvelujen säilyminen ja saatavuus Parkanossa
- Korkean palvelun laadun säilyminen nykytasolla
- Kustannuskehityksen ennakoitavuus ja hallinta
- Hyvillä palveluilla tuetaan alueen elinvoimaisuutta

Taulukko 1

Avainmittaristo / Tilanne / Yksiköt						
Jakson arvot	Hoitotaso	Max. Paikat	Henkilöstömitoitus	Yhtäaikaisen asiakkaiden lkm	Yksilöityjen asiakkaiden lkm	Käyttöaste
Pihlajalinna Parkano / Rauhala, Parkano	Tehostettu palveluasuminen	52	0,64	51,25	185	98,56
Pihlajalinna Parkano / Rantakoto, Parkano	Tehostettu palveluasuminen	26	0,65	24,74	54	95,14
Pihlajalinna Parkano / Väistö, Parkano	Tehostettu palveluasuminen	24	0,69	23,64	34	98,48
Pihlajalinna Parkano / Niittykoti, Parkano	Itsenäinen asuminen	14	0,25	9,96	10	99,62
Pihlajalinna Parkano /Uunilintu, Parkano	Tehostettu palveluasuminen	7	1,95	5,92	8	84,54
Pihlajalinna/Parkano/Pihlajalintu, Parkano	Asumispalvelu	13	0,96	9,83	16	75,6
Pihlajalinna Parkano/Vuodeosasto Parkano	Terveyskeskus	20	0,7	19,8	462	99

Tarkastuslautakunta toteaa, että käyttöaste eri yksiköissä on ollut vuonna 2018 hyvä. Lisäksi lautakunta toteaa, että hoitajamitoitus on ollut lain suosituksen mukainen.

Taulukko 2

Päivystyskäynnit Parkanon terveyskeskuksessa

Päivystyskäynnit	2014	2015	2016	2017	2018
Yhteensä	11 127	10 344	9962	10 617	10 341
Parkano	8648	8101	7828	7298	8060
Ulkokuntalaiset	2479	2243	2134	3319	2281

Tarkastuslautakunta toteaa, että päivystyskäynnit terveyskeskuksessa ovat säilyneet aikaisempien vuosien tasolla. Ulkokuntalaisten käynneissä on edelliseen vuoteen vähennystä.

Parkanon kaupunki ulkoisti koko perusturvansa 1.1.2015 alkaen Pihlajalinna Terveys Oy:lle. Pihlajalinna Terveys Oy ostaa 1.1.2016 alkaen alihankintapalveluina Parkanon kaupungin perusturvan Kolmostien Terveys Oy:ltä. Hankintasopimuksen seuranta ja valvontaa varten perustettiin ohjausryhmä. Ulkoistamissopimusta on muutettu Parkanon kaupungin osalta kaupunginhallituksen päätöksellä 20.12.2016. Sopimus on voimassa vuoteen 2029. Voimassa olevan sopimuksen mukaan Kolmostien Terveys Oy voi solmia alihankintasopimuksia hankintasopimuksen kohdassa 10 saatuaan siihen luvan tilaajalta eli Parkanon kaupungilta. Kaupunginhallitus on hyväksynyt 3.9.2018 § 159 kotipalvelun tuottamisen alihankintana 9Lives Pirkanmaa Oy:ltä.

Kaupunki perusti uuden hyvinvointipäällikön viran, jonka toimenkuvaan kuuluu sopimusten valvonta. Hyvinvointipäällikkö aloitti virassa 1.12.2018.

Tarkastuslautakunta toteaa, että alihankintayrityksiä koskevat samat laatu- ja raportointivaatimukset suhteessa Parkanon kaupunkiin kuin varsinaista palveluntuottajaa. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että alihankintojen aiheuttamien ketjuuntumiset huomioidaan tietosuojavaikutusten osalta osana riskienhallintaa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleen huomiota ohjausryhmän keskeiseen rooliin sopimusten valvonnassa. Tarkastuslautakunta toteaa, että määrälliset mittarit ovat tilinpäätöksessä selkeästi näkyvillä ja luettavissa.

2.3 Sivistyslautakunta

Sivistyspalvelujen toiminta-ajatuksena on osaavalla ja motivoituneella henkilöstöllä sekä ajanmukaisilla toimintaolosuhteilla turvata osaltaan kaupunkilaisille laadukkaat ja kehittyvät sivistyspalvelut niitä itse järjestämällä, järjestämistä tukemalla tai palveluja ostamalla.

Lautakunnan toiminnan kuvaus

Sivistyslautakunta vastaa sivistyspalvelujen osalta perusopetuksesta sisältäen erityisopetuksen, lukiokoulutuksesta, kirjastotoimesta, vapaa-aikapalveluista sisältäen kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut, varhaiskasvatuksesta sekä aikuiskoulutus- ja musiikkiopistotoiminnasta ostopalveluina.

Lautakunnan keskeiset toiminnalliset tavoitteet

1. Sivistyspalveluiden korkealla laadulla houkutellaan lapsiperheitä Parkanoon.
2. Sivistyspalveluiden operatiivisen toiminnan sitouttaminen asetettuihin taloudellisuustavoitteisiin.
3. Ammattitaitoisen ja pätevän henkilöstön rekrytoinnin turvaaminen, henkilöstön jatkuvan kouluttautumisen ja työviihtyvyyden tukeminen ja ylläpitäminen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistystoimessa on hyödynnetty valtion tarjoamia hankkeita kiitettävästi. Lautakunnan mielestä hankkeista olisi oltava selkeä, yhtenäinen ja arvioitavissa oleva selvitys.

Tavoite yo-kirjoitusten sähköisestä toteuttamisesta on lautakunnan saaman tiedon mukaan sujunut hyvin.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota tavoitteiden ja niiden mittaamisen toteutumisen ja tulosten esittämisen puutteellisuuteen.

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnit koulukampustyömaalle ja Kallion päiväkotiin ennen kokouksia. Kallion päiväkodin toimintaa esitteli päiväkodin esimies Tiina Poussa.

Sivistysjohtaja selosti tarkastuslautakunnalle varhaiskasvatuksen toimintaa. Toimintapisteitä on Kallion päiväkodissa, Keskustan koululla, Kuttikallion päiväkodissa sekä ryhmäperhehoitopaikoissa sekä 8 perhepäivähoitopaikkaa. Alle 3-vuotiaille on tarjolla vuorohoitoa. Varhaiskasvatuksessa on käytössä tuntiperusteinen ”Päikky”-ohjelma.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan ryhmäkoot ovat varhaiskasvatuksessa lain mukaisella tasolla.

Kallion päiväkodin osalta selvitettiin sisäilmaan liittyviä ongelmia.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaikista sivistystoimen tiloista niiden käyttäjiltä kerätään säännöllisesti sisäilmaan liittyviä terveys- ym. tietoja, joita hyödynnetään mahdollisten sisäilmaongelmien analysoinneissa.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan koulukampuksen valmistuminen etenee suunnitellussa aikataulussa ja valmistuu vuonna 2019. Kalustukseen ja atk-laitteistoon liittyvät hankinnat on kilpailutettu.

Tarkastuslautakunta tutustui vapaa-aikatoimeen. Vapaa-ajanohjaajat Elisa Vahosalmi ja Antti Luusalo selostivat erilaisten hankkeiden mm. ”Liikkuva koulu” toteuttamista ja niiden vaikutuksia. Parkanossa on toteutettu vuoden 2018 aikana nuoris- ja liikuntatutkimus.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että vapaa-aikatoimeen on saatu kokoaikaiset ja vakituiset työntekijät. Tällä on myönteistä vaikutusta toiminnan tuloksellisuuteen.

2.4 Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on turvata osaltaan kaupunkielämän ja kunnallisen infrastruktuurin toiminnan perusedellytykset mm. tuottamalla kunnallisteknisiä ja kiinteistöhoitopalveluita. Lisäksi tekninen lautakunta suunnittelee ja rakentaa katuja sekä muita liikenneväyliä, yleisiä alueita sekä viheralueita ja huolehtii niiden kunnossapidosta.

Lautakunnan alaisen vesihuoltolaitoksen toiminnan tarkoituksena on tuottaa ja jakaa hyvälaatuista talousvettä sekä järjestää terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi. Kaupunginvaltuusto teki päätöksen 25.6.2018 § 39 yhtiöittää vesihuoltolaitos Vesi Oy:ksi 1.1.2019.

Parkanon kaupunki ja Kolmostien Terveys Oy ovat solmineet vuokrasopimukset 1.1.2018 alkaen Väistön ryhmäkodista, Uunilintukodista, Parkanon terveyskeskuksesta, Pajulinnusta, toimistotiloista kaupungintalolta, palvelutalo Rantakodosta sekä Rauhalan palvelukeskuksesta. Kaupunki ei peri kiinteistöistä vuokraa vaan luovuttaa tilat vastikkeetta Kolmostien Terveys Oy:n käyttöön. Kaupunki vastaa sähköstä, lämmöstä, vedestä, kiinteistöhuollosta sekä normaalin jätehuollon.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota palvelutalo Rantakodon vuokrasopimukseen, sillä Rantakoto ry on itsenäinen yhdistys, jolla on erillinen vuokrasopimus kaupungin kanssa. Vuokrasopimuksen siirtäminen toiselle osapuolelle vaatii Rantakodon kirjallisen suostumuksen.

Tekninen johtaja selosti lautakunnalle tilapalveluiden vastuualueeseen liittyvistä asioista. Tarkastuslautakunnalle selvitettiin asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tehtyjä toimenpiteitä.

2.5 Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tavoitteena on turvallisen, terveellisen sekä viihtyisän asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön tuottaminen. Lisäksi tavoitteena on turvata osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelu- ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävistä asioista.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan vastuualueisiin kuuluvat asumisen edistäminen, rakennusvalvonta ja palo- ja pelastustoimi.

Asumisen edistäminen

Rakennus- ja ympäristölautakunnalla on ollut isännöintisopimus Parkanon Rantakoto ry:n, Parkanon vuokratalo Oy:n ja Kiinteistö Oy Väistön Ryhmäkodit kanssa. Isännöintisopimukset irtisannottiin päättymään vuoden 2018 loppuun. Isännöintitehtävien hoidossa on käytetty teknistä avustajaa ja hänen vanhempainvapaansa ajan määräaikainen toimestyöntekijä. Kaupunki perusti uuden isännöitsijän toimen vuoden 2018 lopulla.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota isännöintitehtävien hoidossa tapahtuneisiin henkilöstö muutoksiin ja niiden vaikutuksiin tehtävien hoitamiseen.

Rakennusvalvonta

Palomääräysten muutokset ja kiristynyt E-luku toivat muutoksia rakentamiseen. Uusi tietosuoja-asetus muutti myös rakennusvalvonnan käytäntöjä. Rakennusvalvonnassa otettiin käyttöön uusi rakennusvalvonta-ohjelma, Kuntanet7.

Rakennusvalvonnan tavoitteina on mainittu viranomaistoiminnan tehokkuus ja sujuvuus sekä kuntalaistytyväisyys.

Taulukko 3

Rakennus- ja toimenpidelupien kehitys 2010-2018

Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tilavuus	57 184	87 054	54 857	97 063	54 175	154 317	122 158	147499	46 576
Kerrosala	13 253	19 012	12 746	16 844	9 812	23 473	27 485	33092	9934
kpl	163	175	159	170	183	164	151	111	120

Tarkastuslautakunta toteaa, että talousarviossa esitetyt tavoitteet ja mittarit ovat selkeästi näkyvillä ja niiden toteutuminen on hyvin arvioitavissa tilinpäätöksessä. Rakennuslupien käsittelyaikaa ei ole seurattu.

Ympäristötoimi

Ympäristötoimen keskeisimpiä tehtäviä ovat mm. vesiensuojelu, luonnonsuojelu, kemikaali- ja jätevalvonta sekä meluntorjunta, jotka ovat lakisäätteisiä sekä hallintosäännön mukaisia.

Tilipäätöskirjassa todetaan, että toiminnan tehokkuuden mittarina voidaan käyttää tulokertymää sekä ympäristölupien ja ilmoitusten käsittelyn läpimenoaikoja.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteiden toteutumiseen on laadittu mittareita, mutta toteutumista ei ole esitetty.

3 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 113 §: ”Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Kuntalain 114 §: ” Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Kuntalain 115 §: ”Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kaupunginhallituksen 8.4. antaman selvityksen mukaan vuoden 2018 talousarvion toteutumisen osalta on huomioitava seuraavat poikkeamat talousarvioon nähden:

- verotulot alle talousarvion 424 024 €
- tuloslaskelmaan kirjattavat valtionosuudet alle ta:n 25 289 €
- rahoitustuotot ja kulut 193 213 € alle talousarvion
- poistot 138 427 euroa suuremmat kuin talousarviossa

- toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 1,9 milj. euroa
- toimintakulut jäivät alle talousarvion 297 906 euroa

- vuosikate noin 1,6 milj. euroa parempi kuin talousarviossa
- tilikauden tulos noin 1,5 milj. euroa talousarviota parempi

Tilikauden vuosikatteen muodostui 3 662 591 euroa. Poistot olivat 1 987 277 euroa ja tilikauden tulos 1 675 314 euroa.

Konsernin tulos oli noin 1,4 milj. euroa ylijäämäinen. Konsernin lainakanta oli 27,5 milj. euroa eli 4246 €/asukas.

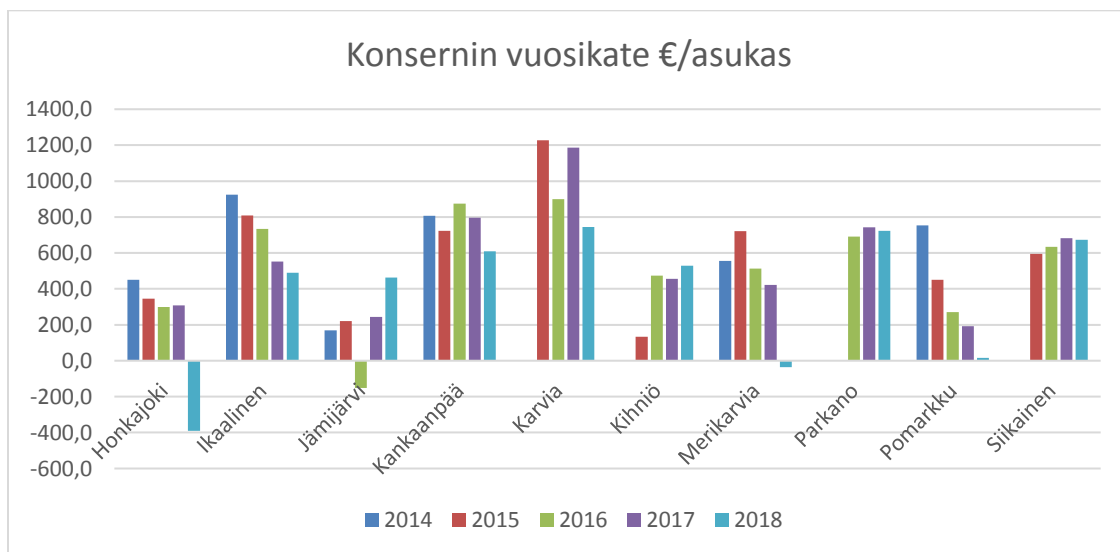
Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan ylijäämäiseen tulokseen on vaikuttanut perusturvan osalta mm. kotikuntakorvausten kasvaminen, erilaisten avustusten ja maksujen ennakoitua suurempi lisäys sekä vastaavasti mm. toimeentulotuki määrien ja lastensuojelusijoitusmäärien pieneneminen. Sivistystoimen osalta tuloja ovat kasvattaneet erilaiset hankerahoitukset.

Seuraavassa on esitetty joitakin talouden keskeisiä tunnuslukuja:

Taulukko 4

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toimintakate	-34 526	-36 469	-36 783	-36 457	-38 071	-37 370	-37 003
Vuosikate	1 185	1 035	1 376	2 878	2 673	3 509	3 663
Poistot	1 292	1 532	1 499	2 189	2 286	1 722	1 987
Tilikauden tulos	-107	-497	-123	688	388	1 786	1 675
Ali-/ylijäämä	-107	-497	-123	688	388	1 786	1 675
Kumulatiivinen edellisen tilikauden ja tilikauden yli-/alijäämä	8 080	7 583	7 460	8 148	8 536	10 322	11 977

Taseen tunnuslukujen mukaan kaupungilla oli lainaa 2436 euroa/asukas ja konsernilainaa 4246 euroa/asukas, omavaraisuusaste 56 %, suhteellisen velkaantuneisuus 33 % ja kertynyt ylijäämä 11 997 milj.

4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Parkanon kaupunkikonserni

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden saavuttamisen arviointi. Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtäväkseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi.

Kaupunginvaltuusto on 30.11.2017 hyväksynyt uuden konserniohjeen. Ohjeella on määritelty menettelytapoja, jotka tukevat kuntakonsernin talouden suunnittelua ja seurantaa, riskien hallintaa, tiedottamista, sitoutunutta hallitustyöskentelyä sekä hyvää johtamista ja hallintoa. Kaupungin konsernijohtoon muodostaa kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja kehitysjohtaja.

Parkanon kaupunkikonserniin kuuluvat seuraavat tytäryhtiöt (omistus%):

- Parkanon kaupungin Vuokratalot Oy (100 %)
 - asuntojen vuokraustoiminta
- Parkanon Jäähalli Oy (52 %)
 - jääharrastustoiminta
- Kenkätehtaan tontti Oy (100 %)
 - kiinteistöyhtiö, teollisuustilat
- Kehitys-Parkki Oy (75 %)
 - elinkeinoyhtiö
- Ki Oy Parkanon Paloasema (100 %)
 - kiinteistöyhtiö, paloasema ja teknisen varikon tilat
- Lupinet Oy (51 %)
 - valokuituverkon rakentaminen tietoliikenteelle
- Ki Oy Väistön ryhmäkodit (100 %)
 - vanhusten palveluasuminen
- Parkanon teollisuustalo Oy (100 %)
 - kiinteistöyhtiö

Kaupunginvaltuusto teki päätöksen 25.6.2018 §39 yhtiöittää vesihuoltolaitos Vesi Oy:ksi 1.1.2019 ja kaupunki merkitsi yhtiön koko osakekannan luovuttamalla Parkanon vesihuoltolaitoksen käyttöomaisuuden perustettavaan yhtiöön sen tasearvosta. Perustettavalle yhtiölle päätettiin myöntää 300 000 euron suuruinen pääomalaina Osakeyhtiölain 12 luvun mukaisin ehdoin.

4.2 Kehitys-Parkki Oy

Kehitys-Parkki Oy on Parkanon kaupungin (75 %) ja Kihniön kunnan (25 %) omistama kehitysyhtiö, joka hoitaa paikkakuntien elinkeino- ja matkailupalveluita.

Keskeiset toiminnalliset tavoitteet ovat elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja pienyritysten perustamisedellytysten parantaminen, yritysten tuloksellisuuden parantaminen auttamalla yritysten kehittämishankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa, yritystoimintaa tukevien koulutusmuotojen kehittäminen ja Parkanon yleinen markkinointi sekä elinvoiman kehittäminen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Kehitys-Parkki Oy:n organisaatioon on kiinnitetty huomiota nimittämällä Parkanon kaupunginjohtaja Jari Heiniluoman vastaamaan toimitusjohtajan tehtävistä.

4.3 Lupinet Oy

Lupinet Oy on Parkanon kaupungin (51 %) ja Ikaalisten Parkanon Puhelin Oy:n (49 %) omistama osakeyhtiö. Lupinet Oy tulee rakentamaan ja ylläpitämään valokuituverkkoa Parkanon kaupungin taajama-alueen ulkopuolella.

Kuituverkon rakentamista jatkettiin Pohjois-Parkanossa vuonna 2018. ELY:n tukihakemus sai kielteisen päätöksen Pohjois- Parkanon osalta.

Hankkeessa onnistuttiin toteuttamaan kestävän kehityksen periaatteita mm. siten, että yhtään ns. kylmää liittymää ei rakennettu. Liittymiä on yhteensä 72. Hankkeen kustannusarvio alittui kokonaisuudessaan 100 000 €. Riskeinä yhtiö mainitsee tukirahoituksen puuttumisen ja liittymäsopimusten liian pienen määrän.

4.4 Parkanon Jäähalli Oy

Parkanon Jäähalli Oy:n osakkeista Parkanon kaupunki omistaa enemmistön (52%). Muut osakkeiden omistajat ovat lähialueen kuntia, yrityksiä, yhteisöjä ja yksityisiä henkilöitä. Yhtiön ydintoimintaa on jääurheilun ja muun jäällä tapahtuvan liikunnan mahdollistaminen Parkanossa.

Tulevien investointien rahoittamiseen liittyen tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, miten yhtiö voisi omassa toiminnassaan hyödyntää Jäähallin markkinointiin tekemiään toimenpiteitä.

4.5 Parkanon kaupungin vuokratalot Oy

Vuokratalot Oy:n tarkoituksena on asuntojen vuokraus. Isännöinnin hoitaa kaupungin toimihenkilö. Huolto-, kirjanpito- ja korjauspalvelut hoidetaan osto-palveluina yksityisiltä yrityksiltä. Yhtiö omistaa 9 vuokrataloa, joissa on yhteensä 128 asuntoa. Vuokrausaste on ollut keskimäärin 90 %.

Riskeinä yhtiön toimintakertomuksessa todetaan suuri korjaustarve, kiinteistöjen ikääntyminen, oma alhainen pääoma ja korkea lainamäärä.

5 Vuoden 2017 arviointikertomuksen havainnot

Kaupunginhallituksen tulee antaa selvitys kaupunginvaltuustolle niistä toimenpiteistä, joihin arviointikertomus on antanut aihetta.

Kaupunginhallitus on 3.9.2018 käsitellyt kaupunginvaltuustolle annettavan selvityksen vuoden 2017 arviointikertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä. Tarkastuslautakunta käsitteli kaupunginhallituksen esityksen 17.9.2018 ja totesi, että kaupunginhallitus on antanut selvitykset tarkastuslautakunnan esille nostamiin asioihin. Selvitys on ollut puutteellinen elinkeinotoimikunnan kokoonpanon muuttamisesta tasa-arvolain mukaiseksi.

6 Tarkastuslautakunnan muut havainnot ja yhteenveto

Kaupunginhallituksen esittämien strategisten tavoitteiden toteutumisten esittäminen on puutteellista. Strategian toteutumisen seurannan kannalta on suositeltavaa, että tavoitteiden toteutumisen raportointitapa on selkeästi päätetty ja siten arvioitavissa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota työhyvinvointitutkimuksen määrällisesti ja laadullisesti riittävään raportointiin aina valtuustolle asti kuten on tehty edellisten tutkimustenkin osalta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistystoimessa on hyödynnetty valtion tarjoamia hankkeita kiitettävästi. Lautakunnan mielestä hankkeista olisi oltava selkeä, yhtenäinen ja arvioitavissa oleva selvitys.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaikista sivistystoimen tiloista niiden käyttäjiltä kerätään säännöllisesti sisäilmaan liittyviä terveys- ym. tietoja, joita hyödynnetään mahdollisten sisäilmaongelmien analysoinneissa.

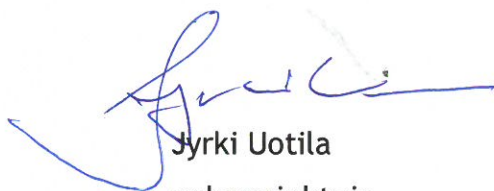
Tarkastuslautakunta toteaa, että alihankintayrityksiä koskevat samat laatu- ja raportointivaatimukset suhteessa Parkanon kaupunkiin kuin varsinaista palveluntuottajaa. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että alihankintojen aiheuttamien ketjuuntumiset huomioidaan tietosuojavaikutusten osalta osana riskienhallintaa.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota koeaikojen erilaisiin pituuksiin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan varahenkilöiden saannin varmistamiseksi olisi hyvä olla osastohtainen järjestelmä.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan on tärkeää, että rekrytointiin laaditaan selkeä koko kaupunkia koskeva ohjeistus.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2018 arviointikertomuksen perusteella hallintokunnat veloitetaan ottamaan kantaa kertomuksessa esitettyihin huomioihin siten, että kaupunginhallitus voi toimittaa niiden perusteella tekemänsä toimenpide-ehdotukset syyskuun loppuun mennessä tarkastuslautakunnalle ja kaupunginvaltuustolle.

Parkanossa 13.päivänä toukokuuta 2019

Jyrki Uotila
puheenjohtaja

Ville Syngelmä
varajäsen

Vesa Raiskio
varajäsen

Mira Sälkänmäki
jäsen